

ภัยพิบัติ

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๑ เกิดอุทกภัยในภาคใต้ และเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๒ เกิดวาตภัย ในจังหวัดชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ ทั้งสองครั้งได้เกิดอุบัติเหตุชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนจำนวนมาก ต้นไม้ขนาดใหญ่ถูกถอนรากถอนโคน เสียหายย่อยยับเป็นที่รับรู้กันทั่วไป

ที่จริงมีภัยพิบัติในประเทศไทยที่ยิ่งใหญ่กว่าอุทกภัยและวาตภัยสองครั้งนี้มากนัก เพราะกระทบชีวิตของผู้คนเกือบทั้งประเทศ ทำลายป่าอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ และถอนรากถอนโคนผู้คนออกจากรากฐานเดิมของตระกูล จากรากฐานเดิมทางชุมชน จากรากฐานเดิมทางวัฒนธรรม และจากรากฐานเดิมทางสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ภัยพิบัติอันนี้เรียกว่าพัฒนาภัยหรือภัยที่เกิดจากการพัฒนาที่มุ่งสร้างความร่ำรวยให้คนกลุ่มน้อย โดยสร้างความยากจนและความลำบากยากแค้นให้คนส่วนใหญ่ สร้างความล้มละลายให้ชนบท ส่งให้คนอพยพเข้าเมืองมาเป็นคนจนในเมือง มีการทำลายป่า ทำลายต้นน้ำลำธาร สร้างมลภาวะให้อากาศ น้ำ ดิน และอาหาร

เราไม่ได้คัดค้านการพัฒนา แต่ควรเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงสมดุลของสรรพสิ่ง มิใช่การพัฒนาอย่างมั่งคั่ง หรืออย่างตะกละตะกลามที่ก่อให้เกิดการทำลายมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากการพัฒนาอย่างที่ทำกัน มิได้หมายถึงความเจริญเสมอไป แต่หมายถึงการทำลายก็ได้ และอาจทำให้เกิดพัฒนาภัย ที่เป็นภัยพิบัติที่ยิ่งใหญ่กว่าอุทกภัยและวาตภัย จึงเป็นเรื่องที่ควรได้รับความสนใจ และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อร่วมกันทำให้พัฒนาไม่เป็นพิษเป็นภัย แต่ก่อให้เกิดพัฒนาอย่างแท้จริงของสรรพสิ่งอันได้แก่ มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ประเวศ วะสี